

Babam beni annem gibi biriyle bırakıp gitti

Sabahattin Ali'nin kızı Prof. Dr. Filiz Ali, anılarını 'Yok Bişey, Acımadı ki...' de anlattı. **Kitapta** Ali'nin annesiyle bir zamanlar sorunlu ilişkisinden Nurettin Sözen tarafından nasıl görevden alındığına kadar pek çok anekdot yer alıyor. Türkiye'nin kültür-sanat alanındaki değişime ışık tutan Filiz, devlet **sanatçılığı** unvanı alan bazı isimleri de eleştiriyor.

Sabahattin Ali, eşi Aliye Hanım ve kızı Filiz Ali ile birlikte.

MELEK GEDİK
İSTANBUL
melekgedik@karar.com

Türk edebiyatının naif kalemi Sabahattin Ali'nin kızı Prof. Dr. Filiz Ali, hayatını **Yapı Kredi Yayınları**'ndan çıkan 'Yok Bişey, Acımadı ki...' kitabında anlattı. Kültür-sanat yıllarca katkı sunan, bu alanda sayısız **sanatçı** yetiştiren Ali, kitabına "Elinizde tuttuğunuz bu **kitapta** üzüntü ve gözyaşı olmayacak" sözleriyle başlasa da 11 yaşında babası öldürülen bir kız çocuğu olarak hikayesi hem kırgınlık hem de kuzgunluk dolu. Kitabında uzun uzun aile geçmişini anlatan Ali, babası **Sabahattin Ali** ile annesi Aliye Hanım'ın evliliklerine dair ise iç istan notlar düşüyor. Ali'nin ilkököl hayatıyla ilgili maceraları ise maalesef babasının öldürülmesiyle sona eriyor. Zaten kendisi de süreci "Huzursuz yıllar başlıyor" diye tanımlıyor.

"Babamı en son 1948'in Şubat ayında gördüm" diyen Ali, babasız geçen günlerdeki çaresizliğini de satırlara döküyor. Bu zorlu zamanda konservatuvara yazıldığını ve annesi Aliye Hanım ile problemli bir ilişki yaşadığını belirten Ali, kitabında "Aramızda zamanla oluşan adı konmamış bir savaş vardı. Annem beni, ben de annemi için için suçluyordum, sonra da birbirimize suçladığımız için suçluluk duyuyorduk. Annemin yukusuz geçen buhranlı gecelerinde 'Sabahattin seni başıma bıraktı, gitti, keşke erkek çocuğum olsaydı!' demişliği vardı. Ben de babamın beni annem gibi biriyle bırakıp gitmesini affedemez ama yüksek sesle söylemeye de cesaret edemedim" diyor.

Filiz Ali'nin kitabında geçmişin kültür-sanat havasını da soluyorsunuz. Ali'nin özellikle 'devlet sanatçısı' unvanına yönelik eleştirileri şu satırlarla öne çıkıyor: "Gel zaman, git zaman 80'ler 90'lara döndü, en burjuva ailem iki göbek ötesinin köylü çık-

tığı toplumumuza gökten prensler, prensesler indi. Köylülükten aristokrasieye bir kuşakta öyle hop geçilemiyordu gerçi ama zengin akrabasının mirasına konup bir günde dünyası değişen evsiz barksızlar gibi vur patlasın çal oynasın deyip yayılverdiler bu yeni saraylılar ortalığa. Onların **sanat** hakkında en ufak bir fikirleri bile yoktu. Ne var ki kendilerini eğlendirenlere 'sanatçı' demeye başladılar. O 'sanatçılar' da bunu pek ciddiye aldılar doğrusu. Yeni 'sanatçı' piyasası oluşmaya başladı. Sonra devlet, o 'sanatçılar' devlet **sanatçısı** yaptı. İş bir kez çığırında çıkmaya görsün."

Filiz Ali, Bedrettin Dalan'ın İstanbul Belediye Başkanlığı döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi Konser Salonu'nun (Cemal Reşit Rey) başına getirildi. Kitabında salon için harcanan emekleri aktaran Filiz, belediye başkanının değişmesinden sonra görevden alınma sürecini ise şu sözlerle anlatıyor: "En gergin günlerin birinde Nurettin Sözen beni makamına çağırdı, 'itirazları basına sızdırarak suç işlediğimi' beyan etti önce. Gencay Gürün hemen sözü alarak "Devlet memurunun basına demec vermesi suçur" diye başkanı! buyurdu. Hilmi Yavuz başıyla onayladı, suçlu olduğum gerekçesiyle istifam istendi. İstifa etmeyince de yazılı bir deklarasyonla görevden alındım." Filiz Ali, kitabında babası Sabahattin Ali'nin öldürüldüğü yer olarak bilinen Kırklareli Sazara Köyü'ndeki Sabahattin Ali Günleri etkinliklerine özel bir yer ayırıyor: "1992'de babamın cesedini bulan çoban hayatıydı. Bizi babamı bulduğu çatağa götürdü. Çatak dedikleri bir dere yatıyordu. Çoban bize o anı yeniden yaşıyoruz gibi bütün ayrıntılarıyla anlattı. Benimse çatağın yukarısında kalan düzlüğün sonundaki iri kaya parçası dikkatimi çekti. Kayanın ötesi uçurumdu, orman uçurumun dibinden Bulgaristan'a doğru geçebildiğimize inanıyordum. Uçuş bucaksız dağlar ve orman. Tam babamın şirindekisi gibi: "Bir gün kadem bilirse / İsmim ağza alınsa / Yerim soran bulunursa / Benim meskenim dağlardı."

FİLİZ ALI

K.
KİMDİR

Önemli görevler üstlendi

Filiz Ali, 30 Eylül 1937'de Ankara'da doğdu. 1958 yılında Ankara Devlet Konservatuarı'nı bitirdi, sonrasında Fullbright Bursu'nu kazanarak ABD'ye gitti. Türkiye'ye döndükten sonra Ankara Devlet Konservatuarı'nda dersler verdi. İstanbul Şehir Operası, İstanbul Devlet Operası ve Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda çalıştı. 1987'de Mimar Sinan Üniversitesi'nin Müzikoloji Bölümü'ne geçti. 1990-2005 yılları arasında bu bölüme başkanlık yaptı. 1989-1992 yılları arasında Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nun genel yayın yönetmenliğini üstlendi. Müzik, müzisyenler ve babası Sabahattin Ali'yle anılardan oluşan **kitapları** yazdı.

Paris'in gerçek Türk büyükelçisi Abidin Dino

1958 yılında Ankara Devlet Konservatuarı'nı bitiren Filiz Ali, özellikle o dönemdeki kültür-sanat hayatına dair çeşitli notlarda düşüyor. Piyano eğitimi alan ve bu süreçte İngiltere'ye saldırdığı merak sayesinde yabancı hocalara da eşlik eden Filiz, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası müzik direktörlüğüne getirilen Amerikalı şef Robert Lawrence ile ilgili şunları anlatıyor: "Lawrence tarzında bir New Yorklu aristokratın 50'li-lerin Ankara'sında sudan çıkmış balığa dönüşebileceği düşünülebilir. Oysa o sanki hale New York'ta yaşamış gibi hiç istifini bozmuyordu. Önce manikür bulma sorunu çıktı. Ankara kazan ben keçe, erkeğe manikür yapacak manikürü aramaya koyuldum. Sonunda birini bulduk." Ünlü ressam Abi-

din Dino'nun Paris'teki evinde yaşanan kültür atmosferini ise Ali şöyle aktıyor: "Dinoların evi her zaman Paris'ten gelip geçen Türklerin uğrak yeriydi. Güzin Hanım'ın bundan her zaman çok hoşnut olduğu söylenemez ama Abidin Bey'in sınırsız konukseverliğini engellemesi de olanaksızdı. Abidin Bey, ölümüne dek Paris'teki gerçek Türk büyükelçiydi."